

Carme Elias

“Em sento actriu fins al moll de l'os”

L Montserrat Minobis a Carme Elias ha retornat a l'escena teatral del país amb força, de tal manera que malgrat l'allunyament provisional d'una temporada llarga a Madrid, s'ha reasistat en el lloc de les grans actrius que tenim a Catalunya. Primer el *Dret a escollir* i ara *El misantrop* sembla que l'han convertit en una actriu predilecta de la Companyia Josep M. Flotats. La veritat és que tots hi hem sortit guanyant: l'actriu perquè ha tornat a l'escena catalana i els aficionats perquè ens hem retrobat amb l'esplèndida realitat d'una bona actriu.

Trobar-nos en un lloc públic com una cafeteria comporta certes servituds com la de la fama, que obliga a signar autògrafs a les persones que se li apropen i que li ho sol·liciten. Amb simpatia l'actriu, els signa.

— *Què és ser actriu?*
— Doncs sí que comences fort, tu! Mira, ser actriu és jugar a dir mentides tot dient una veritat, bastant personal.

— *Faig un salt en les preguntes i m'agradaria que em contestessis si es confonen realitat i ficció, quan una persona dedica la seva vida a interpretar ficcions encara que aquestes puguin ser reals?*

— Hi ha moments que sí; depèn... En teatre a mi se'm barregen molt la ficció i la realitat quan estic assajant perquè es quan s'està més pendent de trobar les coses que necessita el personatge, ja que les has de cercar a partir d'una mateixa, dels propis sentiments. Aleshores és quan hi ha moments en què et vesteixes i et comportes gairebé com el personatge t'ho està demanant. Això es dona perquè estàs, justament, cercant... M'ha passat, per exemple, que interpretant un determinat tipus d'obra o personatge m'he trobat, jo mateixa, més atractiva que no pas en altres on he necessitat treure altres tipus de ressorts...

— *T'he fet aquesta pregunta en funció d'una entrevista radiofònica a les actrius que han protagonitzat aquests últims dies diferents obres teatrals a la Ciutat Comtal en una coincidència que em sembla que deu ser única. I algunes d'elles coincidien a afirmar que, quan entraven al teatre, notaven o sentien que aquell era el seu món real...*

— Jo t'explicava tot això d'abans, el meu procés quant a la recerca del personatge, perquè és quan a mi se'm provoca més aquest tipus de simbiosi, de cosa estranya, que va actuant com ho

faria el personatge, i per tant canviés una mica el propi comportament amb els que et rodegen i estan al teu costat i que estan acostumats a veure't d'una altra manera. Però a mi realment el que em passa quan arribo al teatre és que em relaxo, m'asserenoo... És igual el que m'hagi passat durant el dia; angories, alegries, tristesses que hagi pogut tenir; arribo al camerino, em començo a maquillar i ja està! Em tranquil·litzo. I el que passa és que em concentro tant en el personatge que estic interpretant que se m'oblida tot el que és la meua vida, l'altra vida, diguem-ne real. I aleshores es produeixen aquells moments, que jo en dic *estar en blanc*, que són tranquil·litzants i m'equilibren completament.

— *Deien també aquestes actrius que això que m'estàs explicant és el psicoanalista de la gent que fa teatre.*

— Doncs d'alguna manera deu ser així, sí; en canvi el mateix en el cinema és ben diferent. Jo en el teatre, una vegada he passat el procés dels assajos i queda clar on és el personatge i on sóc jo, ja només quan arribo al teatre entro en el procés que t'he explicat anteriorment. Però quan fas una pel·lícula o en algun altre mitjà que no és el teatre, en què tot està més concentrat en uns dies, per exemple, et sents cada dia presa per tot allò que fas, t'entregues tan fortament sense pràcticament temps de desconnectar que en quedes molt empeltada, i quan ho acabes se't crea un buit molt fort al voltant, quedes desconcertada. I aleshores haig de tornar a tocar de peus a terra. Allò que el meu marit en diu tornar a rentar els plats...

— *Ja que dius això, tens temps de fer allò que entenem per les feines quotidianes?*

— Doncs de cuinar a vegades sí, perquè m'agrada i em va bé, saps?

— *Com si fos una sessió de teràpia?*

— Doncs si ho vols dir així... A mi realment em diverteix i em fa tocar una realitat molt quotidiana. És clar que hi ha èpoques que tinc més temps i altres no tant... però, vaig fent.

— *És dur ser actriu en un món, en una professió, en què bàsicament els papers protagonistes són fets, escrits i pensats per a l'home? Perquè l'home en sigui protagonista?*

— De vegades provoca una petita amargura; en el món del teatre hi ha, evidentment, personatges de dona molt importants i està molt bé poder-los interpretar. En el món del cinema, no, no n'hi ha a penes, encara que ara en el món cinematogràfic nord-americà la dona, l'actriu, comença a tenir més protagonisme. I més aviat la dona o actriu de cap a quaranta anys...

— *Això deu ser perquè s'ha anat imposant pel tipus d'actriu que ha anat dominant el món cinematogràfic, no?*

— Naturalment. I jo crec que està molt bé perquè això va a favor nostre. Hi ha més gent que s'interessa per la problemàtica de la dona, hi ha una sensibilitat social important a l'entorn de la dona i bé, de mica en mica es va avançant. Però, és clar! Fa ràbia veure que les possibilitats de fer un gran paper, una gran protagonista, ni són fàcils ni corrents.

— *La bellesa, amb b alta, és im-*

portant per aconseguir fer determinats papers?

— És clar, per a alguns papers deu ser determinant, però no fonamental, eh? És més important el talent i el que una pot arribar a transmetre a través de la seva cara, de la seva expressió, ja sigui aquesta més guapa, més lletja o més simpàtica... La bellesa pot obrir portes d'entrada, però en definitiva jo crec que el que compta és el talent.

— *A tu t'ha ajudat?*

— Doncs les ofertes de treball no m'han fallat mai i n'he tingut moltes a les quals he hagut de dir que no precisament perquè el meu físic em condicionava per als esquemes clàssics i em duia cap a un determinat tipus de producció o de gènere que no són els que a mi m'agraden.

— *Què és el que et fa acceptar un paper?*

— Que veritablement em pugui estimular personalment i que jo sàpiga o vegi que d'aquell paper puc aprendre coses de mi mateixa que encara no sé; o que, encara que el paper o el personatge no siguin gaire estimulants, almenys que ho sigui l'equip de treball o que hi hagi un director que m'interessi...

— *Com és el cas d'ara amb la Companyia d'en Josep M. Flotats?*

— Sí, és clar; ja fa un temps que vaig repetint i això és una constatació del que t'he dit abans.

— *Quan has dit allò que "em faci descobrir coses de mi mateixa que encara no sé", m'has fet pensar en la psicoanàlisi que hem comentat abans. És que es dona aquest redescobrir-se a si mateix?*

— Oh i tant! Sí, sí; sobretot perquè tots tenim múltiples facetes; algunes conegudes i estan més a flor de pell; d'altres més soterrades, que potser les saps o intueixes però que no en fas gaire cas perquè no les necessites a la vida real. No sé, la vida és com un gran teatre... tu i jo i tothom ens hem trobat en situacions en que hem reaccionat de manera que ni tan sols sospitàvem... la vida ens posa en situacions límit que ens fan reaccionar. Doncs bé, el teatre em fa jugar una mica amb aquesta situació límit i no et queda altre remei que burxar en tu mateixa. Però més que psicoanàlisi o psicoteràpia jo diria que són unes ganes enormes d'evolucionar, d'anar-se superant a si mateixa.

— *Com et veus. Dona abans que actriu o...?*

— Jo és que... sóc actriu perquè segurament sóc dona. O sóc dona perquè sóc actriu i ho visc d'una manera molt barrejada. Com a dona mai m'he trobat en l'opció d'haver de renunciar de ser actriu per viure la meua faceta de dona i no crec que mai m'hi trobi (deixa'm tocar fusta!). Em sento una barreja de les dues coses. Em sento actriu fins al moll de l'os i en moments baixos mai se m'ha acudit pensar que faria si no fes d'actriu.

— *És una vocació ser actriu o és una característica que ha anat creixent amb tu?*

— No, no; jo des de petita, petita, que volia ser actriu. Jo diria que era, és, una qüestió innata en mi.

— *T'ha costat aconseguir l'èxit o t'ha arribat fàcilment?*

— Veuràs, jo no em considero pas una persona exitosa. Jo de l'èxit en tinc una visió molt relativa...

— *Però ets una dona que té èxit a fora i a dins de l'escenari...?*

— Doncs potser és que sóc una insatisfeta total. I sempre penso que es pot fer més i anar més enllà. L'èxit és una cosa molt dels altres i que no passa pas massa per una mateixa. En definitiva no em considero pas una dona o actriu molt exitosa.

Ara mateix la Carme Elias comparteix *El misantrop* amb el final del rodatge d'una pel·lícula, *Pont de Varsòvia*, que serà el retorn a les pantalles cinematogràfiques de Pere Portabella com a director. Hi interpreta el paper d'una biòloga que dona classes a la Universitat i que manté relacions amb un actor i un escriptor. Un paper, un guió, un equip i un director que, com diu ella, potser l'ajuden a descobrir-se coses noves.

AL VOSTRE GUST

Xavier Pérez

Centres Dramàtics

di i uns llargs aplaudiments. I, amb tot, és ben palesa una unitat d'estil, i un sentiment, que arranca de la direcció escènica, de trobar-nos davant dues veus enllaçades per preocupacions estètiques comunes. Entre aquestes, Antonio juga a destacar el desemmascament de la trama teatral —l'acotació necessàriament declamada en Valle-Inclán, i el teatre dins el teatre en el retaule de Lorca—, que ens allunyen de la interpretació de tot naturalisme.

La idea concreta d'agermanar Valle-Inclán

i Lorca sembla que ha partit de Lluís Pasqual, i l'operació s'integra en la campanya El Centro Dramático Nacional y los jóvenes, dedicada a crear addictes —i a formar espectadors— en el camp del teatre. L'aire didàctic que s'hi pugui respirar no us molestarà gens, tota vegada que el que s'aconsegueix és un muntatge entenedor i molt entretingut, que tendeix a realçar la volada literària dels dos textos. Tanmateix, a la fi de l'espectacle, us sorprendran unes paraules no precisament escrites per Lorca, que ens

recorden l'oasi de la República i el desastre posterior de la guerra. L'homenatge implícit s'explicita de cop, i a un li queden les ganes de continuar assaborint-lo en secret, amb la complacència d'un discurs ple de gràcia verbal.

Més enllà de la visita del Centro, altres estrenes centren dramàticament les vostres possibilitats com a espectadors. Amants i altres estranys al Jove Teatre Regina, i Una parella singular us posen en contacte amb el món de la comèdia. Un espectacle ve del talleret de Salt, i l'altre parteix, com el seu títol, d'una parella, gens estranya aquesta al món teatral: els germans Teixidor, que estrenen obra, i també companyia, sobre un divertiment de Neil Simon, que en cinema van popularitzar Jack Lemmon i Walter Matthau. En tot cas, si preferiu sortir per una vegada del centre, i voleu desplaçar-vos a l'Hospitalet, recordeu que aquest cap de setmana hi sou a temps de veure Danny i Roberta del dramaturg i oscaritzat guionista de Hechizo de Luna, John Patrick Shanley.

Elsa Schneider ha deixat el *Romeo*, mentre un nou text de Sergi Belbel s'instal·la al Mercat de les Flors, i dona peu a l'espectacle del Teatro Fronterizo Opera. Per la seva banda, la seu del Centre Dramàtic acull durant un parell de setmanes el Centro Dramático. Un momentani desplaçament de centres que ens posa en contacte amb els dos grans clàssics de la modernitat teatral en llengua castellana, servits de manera diàfana i convincent per un director de tanta experiència com José Luis Alonso.

Un expressiu cartell publicitari ha fet créixer al poeta Lorca les espesses barbes de Valle-Inclán, i fins i tot li ha col·locat aquelles ulleres que li devien permetre veure, amb tota la distància, l'esperpèntica dansa del Ruedo Ibérico.

El cartell, però, no diu tota la veritat, perquè no hi ha superposició, sinó ordenada mostra de dues peces breus dels respectius autors, perfectament separades per un interme-